

Pravilnik o postupku pred arbitražnim sudom pri vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine (sarajevska pravila)

Službeni glasnik BiH, broj 26/25

Na osnovu članova 25. i 40. Statuta Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 52/14 i 19/18), Upravni odbor Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 18.3.2025. godine, donio je

PRAVILNIK O POSTUPKU PRED ARBITRAŽNIM SUDOM PRI VANJSKOTRGOVINSKOJ KOMORI BOSNE I HERCEGOVINE (SARAJEVSKA PRAVILA)

I - OPĆE ODREDBE

Član 1. (Sadržaj Pravilnika)

Pravilnikom o postupku pred Arbitražnim sudom pri Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravilnik), uređuje se: nadležnost Arbitražnog suda pri Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Arbitraža), pokretanje arbitražnog postupka, podnošenje i dostava pismena, mirenje, izbor arbitra pojedinca/arbitražnog vijeća, arbitražni postupak, donošenje odluke, privremene mjere, troškovi arbitraže, posebna pravila o ubrzanom arbitražnom postupku i druga pitanja koja se odnose na rad Arbitraže.

II - NADLEŽNOST ARBITRAŽE

Član 2. (Primjena Pravilnika)

(1) Ovaj Pravilnik primjenjuje se na sporove između stranaka koje imaju sjedište, odnosno boravište na teritoriji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH) kao i na one sporove u kojima najmanje jedna stranka ima sjedište, odnosno prebivalište na teritoriji druge države.

(2) Odredbe ovog Pravilnika primjenjuju se na postupak međunarodne trgovačke arbitraže, kao i na postupak unutrašnje arbitraže. Ako postoje razlike u postupku, ovisno radi li se o međunarodnoj trgovačkoj ili unutrašnjoj arbitraži, to je pojedinim članovima ovog Pravilnika posebno naglašeno.

(3) Arbitraža je nadležna za rješavanje sporova koji ispunjavaju uvjete da: se radi o trgovačkom sporu u kojem stranke mogu slobodno disponirati predmetom spora, za tu vrstu spora nije predviđena isključiva nadležnost redovnog suda, su se stranke sporazumjele o nadležnosti Arbitraže.

(4) U sporovima iz prethodnog stava, Arbitraža može, na zahtjev jedne ili obje stranke, posredovati radi mirenja.

Član 3. (Arbitražni sporazum)

(1) Arbitraža je nadležna za sporove iz člana 2. stav (3) ovog Pravilnika ako njegovu nadležnost stranke utvrde ugovorom, odnosno pismenim sporazumom (arbitražni sporazum). Arbitražni sporazum se može zaključiti kako u pogledu određenog spora tako i u pogledu budućih sporova koji mogu nastati iz određenog pravnog odnosa.

(2) Smatra se da su stranke ugovorile nadležnost Arbitraže i ako je sporazum o tome zaključen putem razmjene pisama, telegrama, putem faksa ili putem elektronske pošte.

(3) Arbitražni sporazum je pravosnažno zaključen i kada je odredba o nadležnosti Arbitraže sadržana u općim uvjetima koji su sastavni dio pravnog posla.

(4) Stranke, prihvatanjem nadležnosti Arbitraže, prihvataju i odredbe ovog Pravilnika.

Član 4. (Autonomnost arbitražnog sporazuma)

Ništavost ili nepostojanje osnovnog ugovora ne povlači sa sobom ništavost arbitražnog sporazuma.

Član 5. (Prihvatanje nadležnosti)

(1) Ako Predsjedništvo utvrdi da u ispravama koje je tužitelj podnio ne postoji arbitražni sporazum, Sekretarijat Arbitraže poziva tuženog da se u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema poziva izjasni prihvata li nadležnost Arbitraže.

(2) Ako tuženi ne odgovori u ostavljenom roku ili odbije prihvatiti nadležnost, Sekretarijat Arbitraže obavještava tužitelja da se Arbitraža ne može provesti.

(3) U slučaju iz prethodnog stava ovog člana, sekretar Arbitraže određuje iznos naknade prouzročenih troškova, odnosno iznos koji će biti vraćen tužitelju na ime uplaćenih administrativnih troškova postupka.

Član 6. (Isključenje nadležnosti)

(1) Arbitraža može isključiti svoju nadležnost i kada je ona ugovorena ako arbitražni ugovor sadrži odredbe koje nisu u skladu sa nadležnostima Arbitraže i načelima Arbitraže, odnosno da su zahtjevi i postupanje obje stranke tokom postupka takvi da onemogućavaju normalno odvijanje arbitražnog postupka.

(2) Odluku o isključenju nadležnosti donosi Predsjedništvo.

Član 7. (Prigovor nenadležnosti)

(1) Prigovor nenadležnosti Arbitraže tuženi može istaknuti u odgovoru na tužbu ili drugom podnesku prije rasprave, a na raspravi prije upuštanja u raspravljanje o predmetu spora, samo ako nije dostavio odgovor na tužbu ili drugi podnesak.

(2) O prigovoru iz prethodnog stava odlučuje arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće.

(3) Ako je prigovor nenadležnosti odbijen, arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće donosi rješenje koje obrazlaže u konačnoj odluci o predmetu spora, a spor se nastavlja pred istim arbitrom pojedincem ili arbitražnim vijećem.

(4) Ako je prigovor nenadležnosti usvojen, arbitražno vijeće ili arbitar pojedinac donosi rješenje kojim se oglašava nenadležnim.

(5) Arbitražna vijeća i arbitri pojedinci paze po službenoj dužnosti na nadležnost Arbitraže.

III - POKRETANJE ARBITRAŽNOG POSTUPKA

Član 8. (Podnošenje tužbe)

(1) Arbitražni postupak pokreće se pisanom tužbom dostavljenoj Arbitraži, u 5 (pet) primjeraka, koja treba sadržavati:

ime, zanimanje i stalno prebivalište, odnosno naziv, sjedište obiju stranaka te adresu, uključujući i elektronsku, za dostavu pismena,

dokaz o postojanju arbitražnog sporazuma na kojem se zasniva nadležnost Arbitraže, ako postoji,

predmet i vrijednost spora, činjenično stanje, tužbene zahtjeve, dokaze i sve dokumente koji se odnose na predmet spora, u originalu ili u prijepisu koji je ovjerila stranka, imenovanje arbitra.

(2) Predsjednik Arbitraže može, radi olakšanja postupka, tražiti od tužitelja da tužbu dostavi u prijevodu na jedan strani jezik.

(3) Ako u sporu ima više tuženih, može se zahtijevati odgovarajući broj prijepisa tužbe i priloga.

(4) Tužba s prilogima se, nakon uplate troškova postupka, dostavlja tuženoj stranci na odgovor i istovremeno se navodi u koliko primjeraka treba dostaviti odgovor na tužbu i priloge.

Član 9. (Odgovor na tužbu)

(1) Rok za dostavu odgovora na tužbu je 30 (trideset) dana od dana prijema tužbe.

(2) U svom odgovoru na tužbu tužena strana izjasnit će se o tužbenom zahtjevu i iznijeti sve činjenice i dokaze na kojima zasniva odgovor na tužbu, zajedno s odgovarajućim dokumentima, izjaviti eventualne prigovore na nadležnost te imenovati arbitra.

(3) Jedan primjerak odgovora na tužbu dostavlja se tužitelju.

Član 10. (Protivtužba)

(1) Tuženi može u odgovoru na tužbu, a najkasnije na pripremnom ročištu, podnijeti protivtužbu, ako je zahtjev protivtužbe u vezi s tužbenim zahtjevom ili ako se ti zahtjevi mogu prebiti ili ako se protivtužbom traži utvrđenje nekog prava ili pravnog odnosa o čijem postojanju ili nepostojanju zavisi u cjelini ili djelomično odluka o tužbenom zahtjevu.

(2) Nakon održavanja pripremnog ročišta, protivtužba se može podnijeti samo ako tužitelj na to pristane i ako arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće ocijeni da podnošenje protivtužbe nije usmjereno na odugovlačenje postupka.

(3) Protivtužba se dostavlja drugoj strani, preko sekretara Arbitraže, na način i u rokovima utvrđenim u članovima 8. i 9. ovog Pravilnika.

Član 11. (Spajanje i razdvajanje postupaka)

(1) Ako su stranke pred Arbitražom podnijele jedna protiv druge više tužbi, koje proistječu iz iste pravne i činjenične osnove, Sekretarijat Arbitraže nastojat će postupak spojiti i o tome će odlučiti arbitar pojedinac odnosno arbitražno vijeće, radi ekonomičnosti postupka.

(2) Arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće može odlučiti, na zahtjev bilo koje od stranaka, da se postupak koji se vodi protiv više tuženih, a prema kojima se spor, prema zakonu ili prirodi pravnog posla, ne mora riješiti samo na jednak način, razdvoji u odnosu na pojedine od njih, ako se prema jednome ili nekim od njih privremeno ne može voditi.

(3) Arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće može odlučiti, na zahtjev bilo koje od stranaka, osim ako se jedna od stranaka tome usprotivi, da se postupak koji su zajednički pokrenuli više tužitelja, a prema kojima se spor, prema zakonu ili prirodi pravnog posla, ne mora riješiti samo na jednak način, razdvoji u odnosu na pojedine od njih, ako se prema jednome ili nekim od njih privremeno ne može voditi.

(4) U slučajevima iz st. (2) i (3) ovoga člana stranke su dužne uplatiti dodatne takse i predujmove za vođenje razdvojenih postupaka kao da su oni pokrenuti kao posebni postupci. Ako se ti iznosi ne uplate u roku koji odredi sekretar Arbitraže, do razdvajanja postupka neće doći.

(5) Arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće odlučit će o tome hoće li se parnične radnje poduzete u postupku prije njegova razdvajanja ponoviti i u razdvojenim postupcima.

(6) Nakon što prestane razlog zbog kojeg je došlo do razdvajanja postupaka u smislu st. (2) i (3) ovog člana, razdvojeni se postupci mogu ponovno spojiti na način predviđen stavom (1) ovog člana.

Član 12. (Suparničari)

(1) Više osoba može tužiti ili biti tuženo jednom tužbom – suparničari – samo ako su u pogledu predmeta spora u pravnoj zajednici ili ako njihova prava i obaveze proistječu iz bitno iste činjenične i pravne osnove, a naročito ako se spor prema zakonu ili prirodi pravnog odnosa može prema njima riješiti samo na isti način.

(2) Solidarni vjerovnici i solidarni dužnici mogu biti obuhvaćeni istom tužbom kao suparničari.

(3) Tužitelj može tužbom obuhvatiti dva tužena tražeći da Arbitraža prihvati zahtjev prema sljedećem tuženom u slučaju da bude odbijen prema onome koji je u tužbi naveden prije njega, samo ako na to pristanu oba tužena.

Član 13. (Ovlaštenik za imenovanje arbitra)

(1) Stranke mogu sporazumno odrediti ovlaštenika za imenovanje arbitra.

(2) Ako se stranke ne sporazume o ovlašteniku za imenovanje ili ako sporazumno određeni ovlaštenik za imenovanje odbije povjerenu dužnost, ovlaštenik za imenovanje bit će predsjednik Arbitraže.

(3) Ovlaštenik za imenovanje dužan je imenovati arbitra bez odgode. Ovlaštenik za imenovanje obavlja imenovanje primjenjujući postupak po listi (stav (4) ovog člana) samo ako su se stranke izričito sporazumjele o njegovoj primjeni ili ako ocijeni da je to primjereno za konkretan slučaj.

(4) Postupak po listi u smislu stava (3) ovoga člana je sljedeći:

(a) na zahtjev jedne od stranaka ili obje stranke ovlaštenik za imenovanje dostavit će objema strankama istovjetnu listu koja sadrži najmanje tri imena,

(b) u roku od 15 (petnaest) dana po primitku liste svaka stranka može vratiti listu ovlašteniku za imenovanje nakon što precрта ime ili imena s kojima se ne slaže i označi brojem preostala imena na popisu prema željenom redoslijedu,

(c) nakon isteka roka iz tačke (b) ovlaštenik za imenovanje imenovat će arbitra između osoba čija su imena odobrena na vraćenoj listi u skladu sa redoslijedom što su ga stranke naznačile,

(d) ako se imenovanje ne može obaviti na opisani način, ovlaštenik za imenovanje može imenovati arbitra po svojoj ocjeni.

(5) Pri imenovanju arbitra ovlaštenik za imenovanje dužan je uzeti u obzir sve okolnosti koje osiguravaju imenovanje nezavisnog i nepristranog arbitra te opravdanost imenovanja arbitra koji nema državljanstvo

koje imaju stranke.

IV - PODNOŠENJE I DOSTAVA PISMENA

Član 14. (Dostava)

- (1) Dostava poziva i drugih pismena strankama tokom postupka obavlja se putem pošte, preporučenim pismom uz povratnu potvrdu o prijemu.
- (2) Smatra se da je dostava punovažno obavljena i onda kada stranka ili njen punomoćnik odbiju da prime poziv i druga pismena.
- (3) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može svojim rješenjem utvrditi da se dostava poziva i drugih pismena tokom postupka obavlja putem e-maila (u PDF formatu), uz povratnu potvrdu o prijemu.
- (4) Ako su stranke odredile punomoćnike, svi pozivi i pismena upućuju se na adresu punomoćnika.
- (5) Dostava pismena obavlja se direktno ili neposredno stranci, kada je za svog punomoćnika odredila osobu koja je kod nje zaposlena.
- (6) Ako uredno pozvana tužena strana ne odgovori na tužbu ili poziv ili odbije uzeti učešće u arbitražnom postupku, arbitražni postupak će se nastaviti prema odredbama ovog Pravilnika.

Član 15. (Elektronska komunikacija)

- (1) Stranke se mogu sporazumjeti već u ugovoru o arbitraži ili kasnije tokom arbitražnog postupka da Arbitraži svoje podneske i, eventualno priloge, podnose elektronskim putem ili da ih međusobno razmjenjuju, odnosno da im Arbitraža dostavu svih ili samo nekih pismena (npr. poziva za ročišta itd.) obavlja također elektronskim putem.
- (2) U slučaju iz stava (1) ovoga člana stranke su dužne na zahtjev Arbitraže ili protivne stranke podnositi svoje podneske i priloge uz njih u papirnom obliku.
- (3) U slučajevima iz st. (1) i (2) ovoga člana stranke su dužne elektronskim putem potvrditi prijem podnesaka i priloga.
- (4) Stranka koja ne ispunjava svoje obaveze prema prethodnim odredbama ovoga člana dužna je naknaditi troškove protivnoj stranci koji su time izazvani neovisno o ishodu spora. O tome će arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće voditi računa prilikom odlučivanja o naknadi troškova postupka.
- (5) Visinu troškova izazvanih neispunjavanjem obaveza iz prethodnih odredaba ovoga člana arbitar pojedinac ili arbitražno vijeće odmjerava po slobodnoj ocjeni.

Član 16. (Jezik Arbitraže)

- (1) Arbitražni postupak se vodi na jednom od službenih jezika BiH.
- (2) Stranke se mogu sporazumno dogovoriti da se postupak vodi na nekom drugom, stranom jeziku, uz plaćanje svih dodatnih troškova (prevođenje isprava i dokaza i usmenih rasprava).
- (3) Ako su stranke izabrale članove arbitražnog vijeća, odnosno arbitra pojedinca koji su strani državljani, stranka koja ga je izabrala dužna je snositi troškove prevođenja isprava i dokaza, usmenih rasprava i nejavnih sjednica arbitražnog vijeća.
- (4) Prepiska Sekretarijata s inostranom strankom koju ne zastupa domaća osoba, a koja očigledno ne vlada jednim od službenih jezika BiH, može se voditi na engleskom ili na jednom od drugih stranih jezika.

V - MIRENJE

Član 17. (Posredovanje Arbitraže)

- (1) U slučajevima iz člana 2. stav (3) ovog Pravilnika, bez obzira je li ugovorena nadležnost Arbitraže, stranke se mogu obratiti Arbitraži za posredovanje radi mirenja, prema odredbama ovog Pravilnika. Stranke mogu potpisati ugovor o mirenju (standardna klauzula o mirenju) ili ugovor o mirenju i arbitraži (kombinirana klauzula o mirenju i arbitraži).
- (2) Postupak za mirenje je nezavisan od arbitražnog postupka. Ako postupak za mirenje ne uspije, ništa od onoga što je tokom postupka za mirenje učinjeno ili izjavljeno usmeno ili pismeno ne obavezuje stranke.
- (3) Pristanak na postupak za mirenje ne znači i pristanak na nadležnost Arbitraže u slučaju neuspjeha postupka mirenja.

Član 18. (Prijedlog za pokretanje postupka mirenja)

- (1) Prijedlog za pokretanje postupka mirenja podnosi se pismeno Sekretarijatu Arbitraže, a može ga podnijeti samo jedna stranka ili obje stranke zajedno. U prijedlogu će se izložiti činjenično stanje stvari i gledišta predlagatelja i priložit će se svi potrebni dokumenti koji se odnose na spor.
- (2) Zajedničkim podnošenjem prijedloga ili podnošenjem prijedloga od jedne stranke i njegovim prihvatanjem od druge stranke smatra se da su stranke prihvatile odredbe Pravilnika u pogledu postupka mirenja.
- (3) Ako je prijedlog za pokretanje postupka mirenja podnijela samo jedna stranka, Sekretarijat Arbitraže će od druge stranke tražiti da se u roku od 30 (trideset) dana izjasni o tom prijedlogu te da ako prihvata prijedlog za pokretanje postupka mirenja, pisanim putem izloži činjenično stanje i svoje gledište i podnese sve potrebne dokumente. Ako se suprotna stranka usprotivi postupku mirenja ili se u predviđenom roku ne izjasni, Sekretarijat Arbitraže obavještava predlagatelja da se postupak mirenja ne može provesti.
- (4) Svaka stranka može u svako doba odustati od postupka mirenja i u tom slučaju snosi sve dotadašnje troškove postupka mirenja.
- (5) U postupku mirenja stranke mogu učestvovati lično ili preko ovlaštenog punomoćnika.

Član 19. (Posrednik - miritelj)

- (1) Ako je druga stranka prihvatila prijedlog za pokretanje postupka mirenja, kao i kad su prijedlog podnijele obje stranke, predsjednik Arbitraže odredit će prikladnu osobu za posrednika (miritelja).
- (2) Stranke se mogu saglasiti da postupak za mirenje obavi sam predsjednik Arbitraže, jedan od članova Predsjedništva ili arbitar kojeg odredi predsjednik Arbitraže.

Član 20. (Prijedlog poravnanja)

- (1) Posrednik ispituje navode i prijedloge stranaka, a po potrebi prikuplja određene obavijesti i saslušava stranke.
- (2) Nakon što je u dovoljnoj mjeri ispitao slučaj, posrednik dostavlja pismeni prijedlog poravnanja strankama.

Član 21. (Poravnanje van Arbitraže)

- (1) Ako stranke prihvate poravnanje, njegov sadržaj se unosi u zapisnik koji potpisuju stranke i posrednik. Ovaj zapisnik nema snagu pravosnažne presude Arbitraže i smatra se poravnanjem postignutim van Arbitraže.
- (2) Ako stranke zatraže i ako dostave valjan sporazum o arbitraži, predsjednik Arbitraže će imenovati arbitra, koji će, na zahtjev stranaka, donijeti presudu na osnovu poravnanja.

Član 22. (Troškovi postupka mirenja)

Prije početka postupka mirenja, troškove postupka u jednakim dijelovima polažu obje stranke. Ako stranke ne polože predum za postupak mirenja do početka postupka, sekretar Arbitraže poziva ih da to učine u naknadno određenom roku. Ako u naknadno određenom roku stranke, ili jedna od njih, ne polože predum za postupak mirenja, smatra se da mirenje nije uspjelo.

Član 23. (Postupak mirenja)

- (1) Posrednik ispituje dostavljene prijedloge, proučava podnijete dokumente i prikuplja sve potrebne obavijesti. Ako je potrebno i moguće, posrednik može saslušati stranke. Na osnovu proučene dokumentacije, posrednik podnosi strankama svoj prijedlog za rješenje spora, koji ne obavezuje stranke.
- (2) Rezultati postupka mirenja konstatiraju se u zapisniku, koji potpisuju posrednik i stranke.
- (3) Raspodjelu troškova postupka mirenja obavlja posrednik ako se stranke nisu sporazumjele o svom učestvovanju u troškovima, što se konstatira u zapisniku.
- (4) Posrednik ne može biti imenovan za arbitra niti učestvovati u raspravi u kojoj se spor po kome nije postignuto poravnanje rješava pred Arbitražom.
- (5) Ako su stranke odsutne, dostavlja im se poravnanje radi potpisa s upozorenjem da će se smatrati da mirenje nije uspjelo ako ga u roku od 7 (sedam) dana od prijema ne vrate potpisanog Arbitraži.

(6) Ako stranke saglasno predlože, poravnanje postignuto u postupku za mirenje može se donijeti u vidu arbitražne presude, bez obrazloženja.

(7) Ako stranke zatraže i ako dostave valjan sporazum o arbitraži, predsjednik Arbitraže će imenovati arbitra koji će, na zahtjev stranaka, donijeti arbitražnu presudu na osnovu poravnanja.

VI - IZBOR ARBITRA POJEDINCA/ARBITRAŽNOG VIJEĆA

Član 24. (Lista/liste arbitara)

(1) Arbitri mogu biti državljani Bosne i Hercegovine i strani državljani.

(2) Arbitri se biraju s liste arbitara koju utvrđuje Upravni odbor Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Upravni odbor), na prijedlog generalnog sekretara.

(3) Utvrđuju se dvije odvojene liste arbitara:

- lista arbitara za sporove u kojima obje stranke imaju sjedište, odnosno prebivalište na teritoriji BiH,
- lista arbitara za sporove u kojima barem jedna od stranaka ima sjedište, odnosno prebivalište na teritoriji druge države.

(4) Prilikom utvrđivanja liste arbitara je potrebno voditi računa da se radi o osobama s istaknutim profesionalnim sposobnostima, koje uživaju reputaciju pažljivih, objektivnih i ekspeditivnih stručnjaka iz određene oblasti te da se radi o osobama koje se odlikuju integritetom i visokim moralnim kvalitetama.

Član 25. (Izbor arbitra)

(1) Stranka u sporu može izabrati kao arbitra osobu koja se ne nalazi na listi arbitara (otvorena lista), a ispunjava kriterije iz člana 24. stav (4) ovog Pravilnika.

(2) Putni i drugi troškovi arbitra koji nema prebivalište u zemlji mjesta Arbitraže padaju na teret stranke koja ga je izabrala, odnosno stranke za koju je tog arbitra imenovalo Predsjedništvo Arbitraže. Putne i druge troškove arbitra pojedinca, odnosno predsjednika arbitražnog vijeća kojeg je imenovalo Predsjedništvo, a koji nema prebivalište u zemlji mjesta Arbitraže, snose obje stranke ravnopravno.

(3) Izabrani arbitar ima pravo na honorar, u skladu sa važećom Tarifom troškova Arbitraže koju usvaja nadležno tijelo Vanjskotrgovinske komore BiH.

Član 26. (Arbitar pojedinac/arbitražno vijeće)

(1) Spor može biti iznesen pred arbitra pojedinca ili pred arbitražno vijeće koje se sastoji od 3 (tri) člana.

(2) Ako se stranke nisu sporazumjele o broju arbitara i ako se najkasnije u roku od 15 (petnaest) dana od dostavljanja tužbe drugoj stranci nisu sporazumjele o imenovanju samo jednog arbitra, spor se iznosi pred arbitražno vijeće, a sve prema članu 28. ovog Pravilnika.

Član 27. (Arbitar pojedinac)

(1) Ako se stranke prethodno nisu sporazumjele o broju arbitara, u sporovima u kojima vrijednost spora ne prelazi 100.000,00 KM, arbitražu će provesti arbitar pojedinac, dok će u ostalim postupcima arbitražu provoditi arbitražno vijeće od 3 (tri) arbitra.

(2) Ako su se stranke sporazumjele da imenuju samo jednog arbitra, dužne su pismeno saopćiti Sekretarijatu Arbitraže ime arbitra pojedinca. Ime arbitra pojedinca može u tom slučaju biti utvrđeno već u ugovoru o arbitraži, u naknadnom sporazumu ili tokom arbitražnog postupka.

(3) Ako se stranke ne mogu složiti oko imenovanja arbitra pojedinca i ako u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema poziva o imenovanju arbitra pojedinca to ne učine, imenovanje će obaviti Predsjedništvo Arbitraže.

Član 28. (Konstituiranje arbitražnog vijeća)

(1) Ako se spor iznosi pred arbitražno vijeće, tužitelj imenuje svog arbitra prilikom podnošenja tužbe, a tuženi najkasnije u roku određenom za odgovor na tužbu.

(2) Ako jedna ili obje stranke ne imenuju arbitre u rokovima iz stava (1) ovog člana ili ako u dodatnom roku od 15 (petnaest) dana ne izaberu drugog arbitra, ako izabrani arbitar ne prihvati svoje imenovanje ili ako imenovanje prepuste Arbitraži, arbitre imenuje predsjednik Arbitraže u daljnjem roku od 15 (petnaest) dana, o čemu se obavještavaju stranke i imenovani arbitri.

(3) Ako stranka dva puta uzastopno izabere za arbitra osobe koje se ne prihvataju imenovanja, imenovanje će izvršiti Predsjedništvo Arbitraže.

(4) U roku od 30 (trideset) dana od prijema obavijesti o svom imenovanju, arbitri stranaka biraju predsjednika arbitražnog vijeća. Ako ga oni u ovom roku ne imenuju ili prepuste imenovanje Arbitraži, predsjednika arbitražnog vijeća imenuje Predsjedništvo Arbitraže u daljnjem roku od 15 (petnaest) dana.

Član 29. (Zajednički arbitar)

Ako se u jednom sporu pojavljuju kao tužitelji ili tuženi više stranaka, one će se prethodno sporazumjeti o izboru zajedničkog arbitra. Ako se ne mogu sporazumjeti u rokovima predviđenim ovim Pravilnikom, arbitra će imenovati Predsjedništvo Arbitraže.

Član 30. (Izjava arbitra)

(1) Osoba koja namjerava prihvatiti imenovanje za arbitra daje pisanu izjavu o prihvatanju dužnosti, raspoloživosti te o nezavisnosti i nepristranosti, čiji obrazac je sastavni dio ovog Pravilnika (Prilog 1).

(2) Pisana izjava iz stava (1) ovog člana dostavlja se strankama u postupku putem Sekretarijata Arbitraže.

(3) Arbitri obavljaju svoj mandat nezavisno od stranaka, nepristrano i po svom najboljem znanju i sposobnostima te nisu vezani bilo kakvim instrukcijama. Arbitri su dužni čuvati kao povjerljive sve informacije do kojih su došli obavljajući svoju dužnost.

Član 31. (Zabrane za arbitre)

(1) Arbitri ne mogu dati, pisano ili usmeno, mišljenje ili savjet, niti mogu biti zastupnici u sporu koji se vodi pred Arbitražom.

(2) Zaposleni kod stranaka, članovi njihovih tijela i stalni saradnici ne mogu biti imenovani za arbitre u sporovima u kojima učestvuju te stranke.

Član 32. (Izuzeće arbitra)

(1) Stranka koja smatra da postoje okolnosti na osnovu kojih traži izuzeće arbitra dužna je to saopćiti Arbitraži u pismenom obliku u roku 15 (petnaest) dana od prijema obavijesti o imenovanju arbitra, odnosno 15 (petnaest) dana od dana saznanja za postojanje tih okolnosti.

(2) Arbitar čije se izuzeće traži dužan je predsjedniku Arbitraže dostaviti svoje izjašnjenje na zahtjev za izuzeće u roku od 8 (osam) dana od dana prijema takvog zahtjeva.

(3) Odluku (Rješenje) o izuzeću donosi Predsjedništvo Arbitraže.

(4) Imenovanje novog arbitra obavlja se u skladu sa odredbama od 25. do 29. ovog Pravilnika, odnosno po istoj proceduri po kojoj je izabran zamijenjeni arbitar.

(5) Odredbe o izuzeću arbitra odnose se i na vještaka.

Član 33. (Opoziv arbitra)

(1) Stranke se mogu sporazumjeti o opozivu arbitra ako on iz stvarnih ili opravdanih razloga nije više u stanju obavljati svoju dužnost ili je ne obavlja u primjerenom roku.

(2) Svaka stranka može zatražiti da Predsjedništvo odluči o opozivu arbitra iz razloga navedenih u stavu (1) ovog člana.

(3) Ako za vrijeme trajanja mandata arbitar bude spriječen u vršenju svojih dužnosti, stranka koja ga je izabrala, najkasnije u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema po pozivu Arbitraže, predlaže imenovanje drugog arbitra.

(4) Ako je arbitra koji je spriječen obavljati svoju dužnost imenovao predsjednik Arbitraže, na njegovo mjesto predsjednik imenuje drugog arbitra u roku 15 (petnaest) dana od dana prijema obavijesti Arbitraže za imenovanje drugog arbitra.

(5) Ako su predsjednika vijeća, koji je spriječen u obavljanju svoje dužnosti, izabrali arbitri stranaka, novog predsjednika vijeća biraju arbitri stranaka u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema poziva Arbitraže za imenovanje drugog arbitra.

(6) Ako arbitri stranaka ne imenuju predsjednika vijeća u roku iz prethodnog stava, predsjednika vijeća imenovat će predsjednik Arbitraže.

(7) Ako je predsjednik imenovao predsjednika vijeća koji je spriječen obavljati svoju dužnost, novog predsjednika vijeća imenuje predsjednik Arbitraže u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema obavijesti Arbitraže o prestanku vršenja dužnosti arbitra.

(8) Ako se izmijeni sastav arbitražnog vijeća, rasprava će se ponoviti. Arbitražno vijeće može odlučiti da se rasprava ne ponavlja ako stranke na to pristanu. Ako je izabran ili imenovan novi arbitar pojedinac, rasprava se mora ponoviti.

Član 34. (Zamjena arbitra)

Ako tokom arbitražnog postupka arbitar iz bilo kojega razloga treba biti zamijenjen, arbitar koji će ga zamijeniti imenovat će se prema odredbama Pravilnika po kojima je trebao biti imenovan arbitar koji se zamjenjuje. To vrijedi i onda kada tokom postupka imenovanja arbitra koji se zamjenjuje neka stranka nije učestvovala u postupku imenovanja.

VII - ARBITRAŽNI POSTUPAK

Član 35. (Vođenje postupka)

(1) Po prijemu tužbe i odgovora na tužbu, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće pristupa ispitivanju prikupljenih dokaza i poduzima sve potrebne mjere za dopunu dokaznog postupka.

(2) Stranke mogu naknadnim podnescima dopunjavati svoje navode iz tužbe i odgovora na tužbu, kao i dokazni materijal, do roka kojeg odredi arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće.

(3) Nakon što su prikupljeni dokazi proučeni i po potrebi upotpunjeni, arbitar pojedinac, odnosno predsjednik arbitražnog vijeća zakazuje usmenu raspravu.

Član 36. (Usmena rasprava)

(1) Usmena rasprava se održava kada arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće smatra da su za to ispunjeni uvjeti.

(2) Ako arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće utvrdi da su pismeni podnesci i dokazi dovoljni za donošenje presude i bez usmene rasprave, i ako niti jedna od stranaka nije zahtijevala održavanje usmene rasprave, obavijestit će stranke da presuda može biti donesena na osnovu podnesenih pismenih dokaza.

(3) Ako obje stranke u roku od 15 (petnaest) dana od prijema obavijesti iz stava (2) ovog člana daju izričitu saglasnost da se presuda donese bez održavanja usmene rasprave, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće donosi presudu bez rasprave, na osnovu podnesenih dokaza.

(4) Stranke mogu sporazumno podnijeti prijedlog da se presuda donese bez održavanja usmene rasprave.

(5) Usmena rasprava će se održati uvijek kada jedna od stranaka to zahtjeva.

(6) Usmenu raspravu pisanim putem zakazuje predsjednik arbitražnog vijeća, u ime i u dogovoru s ostalim arbitrima, odnosno arbitar pojedinac.

Član 37. (Rokovi)

(1) Svi rokovi utvrđeni ovim Pravilnikom mogu se produžiti na zahtjev stranaka i iz opravdanih razloga.

(2) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće vodi računa da se postupak ne odugovlači.

Član 38. (Mjesto održavanja, zakazivanja i javnost usmene rasprave)

(1) Usmene rasprave održavaju se, u pravilu, u mjestu sjedišta Arbitraže.

(2) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće dužno je pravovremeno izvijestiti stranke o datumu, satu i mjestu održavanja usmene rasprave.

(3) Na prijedlog stranaka, arbitražnog vijeća ili arbitra pojedinca, predsjednik Arbitraže može rješenjem odlučiti da se rasprava održi i van mjesta sjedišta Arbitraže.

(4) Usmena rasprava održava se uz isključenje javnosti ako se stranke nisu drugačije sporazumjele.

(5) Stranke prisustvuju raspravi lično ili preko ovlaštenog punomoćnika. Ako stranka u sporu ima punomoćnika, arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac može odlučiti da na raspravi bude saslušana i ta stranka lično. Punomoćnik stranke može biti i strani državljanin ako stranka ima sjedište van BiH.

(6) Na raspravi strankama mogu pomagati njihovi savjetnici.

Član 39. (Rasprava bez prisustva stranke)

Ako jedna ili obje stranke, iako uredno pozvane, ne dođu na raspravu, a arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće utvrdi da su uredno pozvane i da nemaju opravdanih razloga za odsustvo, može se pristupiti raspravljanju spora kao da su stranke prisutne.

Član 40. (Izvođenje dokaza)

- (1) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može odlučiti o izvođenju dokaza na prijedlog stranaka ili po vlastitoj inicijativi. Oni mogu narediti izvođenje dokaza tokom cijelog postupka.
- (2) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće cijeni dokaznu snagu izvedenih dokaza po slobodnom uvjerenju.
- (3) Stranke su dužne sarađivati u izvođenju dokaza i provoditi sve mjere koje se od njih u tu svrhu zahtijevaju. Njihovo odbijanje ili propusti zapisnički se konstatiraju.

Član 41. (Svjedoci i vještaci)

- (1) U svrhu dopune dokaznog postupka, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može pozvati svjedoke i imenovati vještake.
- (2) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može naložiti strankama da osiguraju prisustvo svjedoka, ali mogu i sami uputiti poziv svjedocima.
- (3) Saslušanje svjedoka i izvođenje dokaza obavlja se, u pravilu, pred arbitražnim vijećem, odnosno arbitrom pojedincem. Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može odlučiti, iz opravdanih razloga, da se ova saslušanja izvedu zapisnički pred arbitražnim vijećem, odnosno arbitrom pojedincem.
- (4) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može odrediti saslušanje svjedoka i vještaka koje su stranke angažirale putem telekomunikacijskih sredstava (putem videokonferencije).
- (5) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može, nakon što strankama omogući da se o tome izjasne, imenovati jednog ili više vještaka radi sačinjavanja nalaza i mišljenja o određenim pitanjima o kojima treba odlučiti. Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće dostavit će strankama primjerak odluke o imenovanju vještaka i o određenju njegove zadaće.
- (6) Kada primi nalaz i mišljenje vještaka, arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac dostavit će prijepis nalaza i mišljenja strankama i omogućiti im da se o njemu u pisanom obliku izjasne. Stranke su ovlaštene pregledati svaku ispravu na koju se vještak u svom nalazu i mišljenju poziva.
- (7) Arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac mogu zatražiti od redovnih sudova da izvedu pojedine dokaze koje sami ne mogu izvesti.

Član 42. (Procesno rješenje o vođenju postupka)

- (1) Tokom arbitražnog postupka, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može donositi rješenja o procesnim radnjama koje smatra potrebnim, kao što su: polaganje predujma na ime troškova za vještake, svjedoke i uviđaj, osiguranje dokaza, spajanje predmeta, kao i ostala rješenja o vođenju postupka.
- (2) Arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može tokom postupka naložiti strankama da poduzmu određene radnje ili da se uzdrže od izvjesnih radnji koje se odnose na predmet spora.

Član 43. (Umještač)

Osoba koja ima pravni interes učestvovati u arbitražnom sporu može se pridružiti jednoj od stranaka kao umještač, samo uz saglasnost obiju stranaka, pod uvjetima i na način koje odredi arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac.

Član 44. (Privremene mjere)

Ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, Arbitraža može, na zahtjev jedne od njih, privremenom mjerom osiguranja naložiti bilo kojoj stranci da poduzme određenu mjeru koju Arbitraža smatra potrebnom, a naročito:

- (a) naložiti poduzimanje određenih radnji radi održanja ili uspostavljanja određenog stanja stvari dok traje arbitražni postupak,
- (b) zabraniti jednoj od stranaka poduzimanje određene radnje,

- (c) dopustiti jednoj od stranaka poduzimanje određenih radnji radi očuvanja postojećeg stanja ili uspostavljanja prijašnjeg stanja, s obzirom na predmet spora,
- (d) odrediti oduzimanje određenih stvari i njihovo povjeravanje na čuvanje predlagatelju ili trećoj osobi,
- (e) urediti privremeno odnose među strankama,
- (f) naložiti stranci polaganje jamčevine kao uvjeta za određivanje neke druge privremene mjere ili kao uvjeta za neodređivanje te mjere ili kao mjere za pojačanje učinkovitosti drugih izrečenih mjera ili kao osiguranja iz kojega bi predlagatelj privremene mjere mogao namiriti svoju utuženu tražbinu, uključujući i pravo na naknadu troškova postupka,
- (g) odrediti i provesti osiguranje dokaza.

Član 45. (Postupak određivanja privremenih mjera)

- (1) Arbitraža će odrediti privremenu mjeru, u pravilu, tek nakon što drugoj stranci omogući da se izjasni o prijedlogu za njeno određivanje.
- (2) Arbitraža može odrediti privremenu mjeru prije nego što je drugoj stranci bilo omogućeno da se izjasni o prijedlogu samo ako stranka koja traži njeno određivanje učini vjerovatnim da bi to bilo nužno radi učinkovitosti privremene mjere.
- (3) U slučaju iz stava (2) ovoga člana stranka koja traži određivanje privremene mjere dužna je saopćiti Arbitraži sve okolnosti važne za odluku Arbitraže te dati izjavu da će odgovarati za štetu uzrokovanu propuštanjem davanja obavijesti o okolnostima koje su joj bile poznate ili su joj morale biti poznate. U svakom slučaju, Arbitraža je dužna omogućiti drugoj stranci da se izjasni o prijedlogu čim to po prirodi stvari bude moguće te nakon prijema izjašnjenja druge stranke preispitati donesenu odluku o privremenoj mjeri.
- (4) Odluka o privremenoj mjeri donosi se u formi rješenja i mora biti obrazložena. U naročito hitnim slučajevima, privremena mjera može se izdati i bez obrazloženja. Ako bude potrebno obratiti se sudu radi izvršenja privremene mjere ili ako to zatraži protivna stranka, izradit će se obrazloženi pisani opravak odluke o privremenoj mjeri.
- (5) O postupanju prema određenim mjerama osiguranja stranke su dužne bez odlaganja obavijestiti Sekretarijat Arbitraže.

Član 46. (Određivanje privremenih mjera prije imenovanja arbitra)

- (1) Ako budu ispunjene pretpostavke za određivanje privremenih mjera prije imenovanja arbitra pojedinca, odnosno arbitražnog vijeća, te mjere može kao arbitar pojedinac odrediti predsjednik Arbitraže ili arbitar kojeg on imenuje, u skladu sa odredbama Pravilnika. Predsjednik Arbitraže i imenovani arbitar imaju do imenovanja arbitra pojedinca, odnosno arbitražnog vijeća sve ovlasti koje oni imaju u arbitražnom postupku u vezi s određivanjem, provođenjem i održanjem na snazi privremenih mjera.
- (2) U izuzetno hitnim slučajevima, predsjednik Arbitraže ili arbitar koga on imenuje mogu odrediti u povodu prijedloga stranke privremenu mjeru u skladu sa odredbom stava (1) ovoga člana i prije podnošenja tužbe Arbitraži. U tom će se slučaju u odluci o određivanju privremene mjere odrediti rok za podnošenje tužbe. Ako tužba ne bude podnesena u tom roku, privremena mjera će se staviti van snage.
- (3) Nakon što bude imenovan, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može postupiti u povodu privremenih mjera koje su određene prema odredbi stava (1) ovoga člana kao da ih je sam odredio.

Član 47. (Troškovi određivanja privremenih mjera)

- (1) Stranka koja predloži određivanje privremenih mjera dužna je na zahtjev Sekretarijata Arbitraže uplatiti taksu za njihovo određivanje te predujam za pokriće troškova njihova određivanja i provođenja koje će poduzeti Sekretarijat, predsjednik Arbitraže, imenovani arbitar, odnosno arbitražno vijeće, uz odgovarajuću primjenu odredaba o troškovima u postupku pred Arbitražom.
- (2) Prije uplate takse i određenog predujma za pokriće troškova određivanja i provođenja privremenih mjera neće se poduzimati radnje u povodu prijedloga za određivanje privremenih mjera.

Član 48. (Rok za okončanje arbitražnog postupka)

- (1) Arbitražni postupak, u pravilu, okončat će se u roku od 1 (jedne) godine od dana konstituiranja arbitražnog vijeća, odnosno imenovanja arbitra pojedinca, odnosno od dana uplate arbitražnih troškova.
- (2) Izuzetno od odredbe iz stava (1) ovog člana, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće može odlučiti da se arbitražni postupak produži i nakon isteka ovog roka ako potrebe pribavljanja dokaza to nalažu ili ako

stranke to predlože.

Član 49. (Zapisnik)

- (1) Zapisnik se vodi o svim radnjama poduzetim u arbitražnom postupku.
- (2) Zapisnik vodi zapisničar kojeg odredi predsjednik arbitražnog vijeća, odnosno arbitar pojedinac.
- (3) U zapisnik se unosi: ime i prezime i sastav arbitražnog vijeća, odnosno ime arbitra pojedinca, mjesto gdje se obavlja radnja, dan i sat kad se obavlja radnja, naznaka predmeta spora i imena prisutnih stranaka, odnosno trećih osoba i njihovih punomoćnika i savjetnika.
- (4) Zapisnik, pored zapisničara i predsjednika vijeća, odnosno arbitra pojedinca, potpisuju i svi prisutni.
- (5) Zapisnik se može voditi i putem audio-videosnimka koji se, bez odlaganja, dostavlja strankama, a u dogovorenom roku sačinjava se transkript zapisnika na koji stranke daju saglasnost i potpisuju ga.

Član 50. (Primjena Zakona o parničnom postupku)

- (1) Postupak pred Arbitražom vodi se u skladu sa odredbama ovog Pravilnika.
- (2) Ako u njemu nema potrebnih odredaba i stranke nisu nešto drugo ugovorile, primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku, za koji arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće ocijeni da je najprihvatljiviji u datom slučaju.

Član 51. (Primjena drugih pravila)

- (1) Stranke mogu ugovoriti da se na postupak pred Arbitražom primjenjuju Pravila o arbitraži Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL) ili neka druga pravila.
- (2) Ako u Pravilima o arbitraži Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL) ili nekim drugim odabranim pravilima ne postoje odgovarajuće odredbe, primjenjuju se odredbe ovog Pravilnika.

VIII - DONOŠENJE ODLUKE

Član 52. (Odluke u arbitražnom postupku)

- (1) Tokom i po završetku arbitražnog postupka odlučuje se rješenjem, zaključkom i presudom.
- (2) Rješenjem se odlučuje o:
 - imenovanju, razrješenju, izuzeću i opozivu člana arbitražnog vijeća/arbitra pojedinca,
 - imenovanju vještaka i određenju njegove zadaće od arbitražnog vijeća/arbitra pojedinca,
 - oglašavanju Arbitraže nenadležnom,
 - utvrđivanju da se dostava poziva i drugih pismena tokom postupka obavlja putem e-maila (u PDF formatu), uz povratnu potvrdu o prijemu,
 - održavanju rasprave i u nekom drugom mjestu van sjedišta Arbitraže,
 - zahtjevu za određivanje privremene mjere,
 - pokriću izdataka koji su nastali povodom prijedloga neke od stranaka u vezi s obavljanjem pojedinih procesnih radnji,
 - poduzimanju drugih pravnih radnji prije i tokom arbitražnog postupka, kao i o drugim pitanjima od značaja za arbitražni postupak.
- (3) Zaključkom se odlučuje o:
 - isključenju nadležnosti Arbitraže za odlučivanje u određenom sporu i kad je ona ugovorena ako se sklopljeni ugovor o arbitraži odnosi na prava kojima stranke ne mogu slobodno raspolagati ili ako postoje razlozi zbog kojih se nadležnost Arbitraže ne može ugovoriti,
 - utvrđivanju vrijednosti predmeta spora na koji se tužbeni zahtjev odnosi ako je vrijednost predmeta spora očito suviše visoko ili suviše nisko naznačena, ali tek nakon što se omogući strankama da se o tome izjasne,
 - prestanku mandata arbitra zbog neobavljanja dužnosti,
 - produženju rokova za obavljanje određenih procesnih radnji stranaka utvrđenih ovim Pravilnikom,
 - utvrđivanju predujma za pokriće troškova izvođenja pojedinog dokaza i određivanju roka u kojemu taj predujam treba biti uplaćen,
 - poduzimanju drugih pravnih radnji u upravljanju arbitražnim postupkom.
- (4) Presudu, po zaključenju arbitražnog postupka, donosi arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac.
- (5) Presuda se donosi u mjestu Arbitraže.

Član 53. (Mjerodavno pravo)

- (1) Pri donošenju presude primjenjuje se pravo koje su stranke odredile kao materijalno pravo koje će se primijeniti na njihov ugovorni odnos.
- (2) Ako stranke nisu odredile koje će se materijalno pravo primijeniti, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće primijenit će ono pravo koje smatra najprikladnijim u tom slučaju.
- (3) Bez obzira na materijalno pravo koje se primjenjuje, arbitar pojedinac, odnosno arbitražno vijeće dužni su donijeti presudu u skladu sa odredbama ugovora i dužni su uzeti u obzir međunarodne, odnosno trgovačke običaje BiH koji se mogu primijeniti na taj posao.
- (4) Arbitri mogu donijeti presudu držeći se isključivo načela pravičnosti (načelo amiable compositeur ili ex aequo et bono) samo ako su ih stranke izričito na to ovlastile.

Član 54. (Rokovi za donošenje presude)

- (1) Presuda mora biti donesena najkasnije u roku 45 (četrdeset pet) dana od dana zaključenja ročišta za glavnu raspravu, odnosno održavanja nejavne sjednice arbitražnog vijeća.
- (2) Iznimno, u složenim stvarima, arbitar pojedinac, odnosno predsjednik arbitražnog vijeća dužan je obavijestiti predsjednika Arbitraže ako postoje razlozi zbog kojih presuda ne može biti donesena u roku iz stava (1) ovog člana.
- (3) Predsjednik Arbitraže će, po potrebi, poduzeti mjere da se presuda što prije donese.

Član 55. (Donošenje presude)

- (1) Kada presudu donosi arbitražno vijeće, presuda se donosi jednoglasno ili većinom glasova. Presuda se donosi na nejavnoj sjednici, kojoj prisustvuju samo arbitri i zapisničar. Prilikom glasanja o presudi, predsjednik vijeća to čini posljednji. O vijećanju i glasanju sačinjava se zapisnik, koji potpisuju svi arbitri.
- (2) Presuda mora biti činjenično i pravno obrazložena i formulirana tako da može biti izvršna u zemljama u kojima će se tražiti njeno izvršenje.

Član 56. (Sadržaj presude)

- (1) Pismeno izrađena presuda ima uvod, dispozitiv i obrazloženje:
 1. uvod presude sadrži: naziv Arbitraže, ime i prezime predsjednika i članova vijeća, odnosno arbitra pojedinca, poslovno ime (firmu) ili ime i prezime, zanimanje i sjedište, odnosno prebivalište stranaka, njihovih zastupnika ili punomoćnika, kratku naznaku predmeta spora i dan zaključenja glavne rasprave,
 2. dispozitiv presude sadrži: odluku Arbitraže o usvajanju ili odbijanju pojedinih zahtjeva koji se tiču glavne stvari, sporednih potraživanja i odluku o postojanju ili nepostojanju potraživanja istaknutog radi prebijanja, kao i odluku o troškovima,
 3. obrazloženje sadrži zahtjeve stranaka, hronologiju spora, stavove i navode stranaka o razmatranim činjeničnim i pravnim pitanjima, dokaze koji su podnijeti i izvedeni i pravila koja su primijenjena te razloge zbog kojih je odlučeno u dispozitivu.
- (2) Presuda se može objaviti u cijelosti ili djelimično samo uz pristanak stranaka.

Član 57. (Razmatranje presude)

- (1) Predsjedništvo Arbitraže ovlašteno je razmotriti presudu prije potpisivanja i može ukazati arbitru pojedincu, odnosno arbitražnom vijeću na potrebu da se u presudi izvrše određene izmjene u pogledu njene forme.
- (2) Predsjedništvo Arbitraže može skrenuti pažnju arbitražnom vijeću, odnosno arbitru pojedincu ako smatra da postoje određeni razlozi zbog kojih bi arbitražna presuda mogla biti poništena, odnosno ne bi mogla biti izvršna.

Član 58. (Potpisivanje presude)

- (1) Original presude i sve prijepise potpisuju svi članovi arbitražnog vijeća, odnosno arbitar pojedinac.
- (2) Presuda je važeća i ako neki od arbitara uskrati svoj potpis ako je odluku potpisala većina članova arbitražnog vijeća i na odluci se konstatira uskraćivanje potpisa.

(3) Arbitar koji je uskratio potpis može u roku od 15 (petnaest) dana od potpisivanja presuda od ostalih članova arbitražnog vijeća dostaviti svoje izdvojeno mišljenje u pisanom obliku, koje se priključuje spisima i dostavlja na uvid.

(4) Sekretarijat Arbitraže dostavlja strankama prijepise presude koje su potpisali arbitri, odnosno arbitar pojedinac.

Član 59. (Ispravke presude)

(1) Stranke mogu, u roku od 15 (petnaest) dana od prijema presude, zatražiti od arbitražnog vijeća, odnosno arbitra pojedinca da ispravi u presudi moguće računarske, tipografske ili druge greške u pisanju ili neke druge slične greške. U ovom roku arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac može, na svoj poticaj, obavljati ispravke ovih grešaka.

(2) O podnošenju zahtjeva iz prethodnog stava obavještava se suprotna stranka.

(3) Ispravke se vrše u pismenom obliku, posebnim rješenjem. Ispravka presude je sastavni dio presude.

Član 60. (Prijepisi presude)

(1) Strankama se dostavljaju prijepisi presude koje potpisuju članovi arbitražnog vijeća, odnosno arbitar pojedinac.

(2) Akt o dostavi prijepisa presude strankama potpisuje predsjednik Arbitraže.

(3) Na presudu se, po zahtjevu stranke, stavlja klauzula o njenoj izvršnosti.

(4) Strankama se mogu izdati, na njihov zahtjev, naknadni prijepisi presude ovjereni od sekretara Arbitraže, ali se takvi prijepisi ne mogu izdavati trećim osobama.

(5) Po istoj proceduri postupka se i s ispravkom presude.

Član 61. (Klauzula izvršnosti)

(1) Klauzulu izvršnosti presude stavlja predsjednik Arbitraže.

(2) Klauzula izvršnosti daje se najranije po proteku roka od 8 (osam) dana od dana isteka roka za zahtijevanje ispravke presude, odnosno najranije u roku od 8 (osam) dana od dana prijema ispravke presude.

Član 62. (Učinak i izvršenje presude)

(1) Arbitražna presuda je konačna i ima snagu pravosnažne presude redovnog suda.

(2) Prihvatanjem nadležnosti Arbitraže stranke se obavezuju da će njenu arbitražnu presudu izvršiti.

Član 63. (Poravnanje tokom arbitražnog postupka)

(1) Stranke imaju pravo, tokom cijelog arbitražnog postupka, riješiti spor poravnanjem. Arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac može donijeti odluku o okončanju postupka ili, ako to obje stranke zatraže, a arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac to prihvati, donijeti presudu na osnovu poravnanja (nagodbe).

(2) Poravnanje se unosi u zapisnik koji, pored arbitra, potpisuju i stranke i konstatira se u vidu presude, bez obrazloženja.

(3) Poravnanje je zaključeno kad stranke poslije pročitanoj zapisnika o poravnanju potpišu zapisnik.

(4) Zaključeno poravnanje ima snagu pravosnažne presude Arbitraže, u skladu sa odredbama ovog Pravilnika.

IX - TROŠKOVI ARBITRAŽE

Član 64. (Tarifa)

(1) Tarifu troškova Arbitraže utvrđuje Upravni odbor Vanjskotrgovinske komore BiH posebnom odlukom.

(2) Prilikom podnošenja tužbe, odnosno protivužbe tužitelj je dužan uplatiti Arbitraži na ime takse za pokretanje postupka i troškova Arbitraže iznose u granicama utvrđenim Tarifom.

(3) Prilikom određivanja troškova se navodi broj računa i rok u kojem se moraju uplatiti utvrđeni troškovi.

(4) Ako se tokom postupka pokaže da prvobitno određeni iznos nije dovoljan, predsjednik Arbitraže donijet će rješenje o naknadnim iznosima, u granicama Tarife, koji trebaju biti položeni.

(5) Ako tužitelj, odnosno protivtužitelj u roku 15 (petnaest) dana po prijemu poziva ne uplati troškove, smatrat će se da je tužba, odnosno protivužba povučena.

Član 65. (Izdaci za procesne radnje)

(1) Za pokriće izdataka koji su nastali povodom prijedloga neke od stranaka u vezi s obavljanjem pojedinih procesnih radnji, odgovarajući iznos polaže unaprijed stranka povodom čijeg prijedloga će izdaci nastati. Iznos koji treba položiti određuje rješenjem arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac.

(2) Za pokriće izdataka prouzročenih procesnim radnjama koje je naredilo arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac po svojoj inicijativi, rješenjem vijeća, odnosno arbitra pojedinca određuje se koja će stranka položiti potreban iznos.

Član 66. (Troškovi održavanja ročišta van stalnog sjedišta Arbitraže)

(1) Ako arbitražno vijeće, odnosno arbitar pojedinac održi ročište van stalnog sjedišta Arbitraže, predsjednik Arbitraže određuje naknadni iznos iz kojeg će se pokriti troškovi održavanja ročišta.

(2) Ako se ročište van stalnog sjedišta Arbitraže održi na prijedlog jedne od stranaka, naknadni iznos polaže stranka koja je prijedlog dala. Ako se ročište održi po zajedničkom sporazumu stranaka, svaka stranka polaže polovinu naknadnog iznosa.

Član 67. (Honorar arbitara i drugi troškovi)

(1) Honorar arbitara, troškovi, zapisničara i drugi administrativno-tehnički troškovi, kao i njihovi putni troškovi i druge naknade utvrđuju se Tarifom iz člana 64. stav (1) ovog Pravilnika.

(2) U slučaju zaključenja poravnania ili obustavljanja postupka, predsjednik Arbitraže određuje iznos naknade arbitrima, u skladu sa važećom Tarifom.

X - POSEBNA PRAVILA O UBRZANOM ARBITRAŽNOM POSTUPKU

Član 68. (Područje primjene)

(1) Posebna pravila o ubrzanom arbitražnom postupku primjenjuju se u:

1. sporovima bez međunarodnog obilježja čija vrijednost predmeta ne prelazi 100.000,00 KM, ako stranke nisu drukčije odredile u svom arbitražnom ugovoru, odnosno ako se nisu drukčije sporazumjele najkasnije do dostavljanja odgovora na tužbu,

2. sporovima bez međunarodnog obilježja čija vrijednost predmeta spora prelazi 100.000,00 KM te u sporovima s međunarodnim obilježjem ako su stranke u arbitražnom ugovoru odredile da će se u pravnim stvarima na koje se on odnosi postupak provesti po tim pravilima.

(2) Ako sljedećim odredbama ovih pravila nije drugačije određeno, u ubrzanom arbitražnom postupku primjenjivat će se na odgovarajući način odredbe glave I do IX ovog Pravilnika.

Član 69. (Arbitar koji provodi ubrzani arbitražni postupak)

(1) Ubrzani arbitražni postupak provodi arbitar pojedinac.

(2) Ako se stranke u arbitražnom ugovoru ili prije podnošenja tužbe nisu sporazumjele o osobi koja će kao arbitar pojedinac riješiti njihov spor, arbitra pojedinca imenovat će ovlaštenik za imenovanje u roku od 8 (osam) dana računajući od dana uplate predujma za pokriće troškova arbitražnog postupka.

Član 70. (Podnošenje i dostava pismena)

(1) Tužba, odgovor na tužbu i drugi podnesci kao i prilozi uz te podneske u postupku na koji se primjenjuju odredbe ove glave podnose se u papirnom i elektronskom obliku.

(2) Tužitelj je dužan u tužbi, a tuženi u odgovoru na tužbu naznačiti svoju elektronsku adresu na kojoj će im se pismena dostavljati elektronskim putem. Ova elektronska adresa smatra se obaveznim dijelom identifikacije stranke u postupku.

(3) Arbitraža i arbitar pojedinac dostavu pismena strankama obavljaju elektronskim putem i u papirnom obliku, osim ako se stranke ne odreknu dostave u papirnom obliku. Arbitar pojedinac dužan je svoja pismena upućena strankama dostaviti elektronskim putem. Arbitraža je dužna svoja pismena upućena strankama dostaviti elektronskim putem i arbitru pojedincu.

(4) U slučajevima iz stava (1) do (3) ovoga člana stranke su dužne elektronskim putem, najkasnije u roku od 3 (tri) dana, potvrditi primitak pismena protivne stranke, Arbitraže i arbitra pojedinca te priloga uz ta pismena.

(5) Pismo stranke upućeno elektronskim putem protivnoj stranci elektronskim će putem biti upućeno i Arbitraži, koja će ga tim putem proslijediti toj stranci i arbitru pojedincu. Pismo arbitra pojedinca upućeno elektronskim putem strankama elektronskim će putem biti upućeno i Arbitraži, koje će ga tim putem proslijediti strankama.

(6) Smatrat će se da je pismo stranke, Arbitraže i arbitra pojedinca dostavljeno protivnoj stranci, odnosno strankama istekom trećeg dana nakon što ga je Arbitraža elektronskim putem proslijedila protivnoj stranci odnosno strankama (stav (5) ovog člana).

(7) Stranka koja ne ispunjava ili neuredno ispunjava svoje obaveze prema prethodnim odredbama ovoga člana dužna je protivnoj stranci, na njen zahtjev, naknaditi troškove koji su joj time izazvani neovisno o ishodu spora. O navedenom ponašanju stranke arbitar pojedinac vodit će računa i pri odlučivanju o njenom zahtjevu za naknadu troškova.

(8) Arbitraža ili arbitar pojedinac mogu odrediti poseban elektronski format koji su stranke dužne koristiti.

(9) Visinu troškova izazvanih neispunjavanjem ili neurednim ispunjavanjem obaveza iz prethodnih odredaba ovoga člana arbitar pojedinac odmjerava po slobodnoj ocjeni.

(10) Dostava presude obavlja se prema odredbama člana 60. ovog Pravilnika.

(11) Arbitraža i arbitar pojedinac međusobno komuniciraju elektronskim putem.

Član 71. (Odgovor na tužbu)

(1) Tuženi može na tužbu odgovoriti u roku od 15 (petnaest) dana. Nepravovremeno podneseni odgovor neće se uzeti u obzir pri donošenju konačne odluke.

(2) Ako tuženi ne podnese odgovor na tužbu u roku iz stava (1) ovog člana, arbitar pojedinac ovlašten je donijeti presudu na osnovu navoda u tužbi i dokaza priloženih uz tužbu.

(3) Ako iz navoda u tužbi i priloženih dokaza uz tužbu ne proizlazi da je tužbeni zahtjev osnovan, arbitar pojedinac donijet će presudu kojom se taj zahtjev odbija kao neosnovan.

(4) Ako tuženi pravovremeno podnese odgovor na tužbu, odgovor s eventualnim prilogima dostavit će se tužitelju da se očituje u roku od 15 (petnaest) dana. Tužitelj je dužan uz to očitovanje priložiti sve isprave za koje smatra da su važne za rješenje spora.

(5) Očitovanje tužitelja iz stava (4) ovoga člana dostavit će se tuženom, koji se o njemu može očitovati u roku od 15 (petnaest) dana.

(6) Nakon isteka rokova iz st. (4) i (5) ovoga člana stranke mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako se s time saglase protivna stranka i arbitar pojedinac.

(7) Arbitar pojedinac može izuzetno, ako ocijeni da je to potrebno radi osiguranja poštenog suđenja, dopustiti iznošenje novih činjenica i predlaganje novih dokaza i ako se protivna stranka tome protivi.

Član 72. (Protivtužba i prigovor radi prebijanja)

(1) Protivtužbu i prigovor radi prebijanja tuženi može podnijeti samo u odgovoru na tužbu.

(2) Nakon podnošenja odgovora na tužbu, tuženi može podnijeti protivtužbu i prigovor radi prebijanja samo ako se s time saglase protivna stranka i arbitar pojedinac. Arbitar pojedinac može izuzetno, ako ocijeni da je to potrebno radi osiguranja poštenog suđenja, dopustiti iznošenje novih činjenica i predlaganje novih dokaza i ako se protivna stranka tome protivi.

Član 73. (Donošenje presude bez održavanja ročišta)

(1) Ako tužitelj drugačije ne predloži u tužbi, odnosno tuženi u odgovoru na tužbu, arbitar pojedinac može donijeti presudu bez održavanja ročišta na osnovu navoda stranaka iz tužbe i odgovora na tužbu, odnosno dokaza priloženih uz tužbu i odgovoru na tužbu, kao i drugih navedenih podnesaka.

(2) Ako ocijeni da su ispunjeni uvjeti za donošenje presude bez održavanja ročišta, arbitar pojedinac će u roku od 8 (osam) dana o svom stajalištu obavijestiti stranke, koje su ovlaštene u daljnjem roku od 8 (osam) dana zatražiti održavanje ročišta radi raspravljanja o stajalištu arbitra pojedinca da su ispunjeni uvjeti za donošenje presude bez održavanja ročišta i o osnovama za donošenje odluke o predmetu spora.

(3) Arbitar pojedinac može izuzetno, na vlastiti poticaj, ako ocijeni da to zahtijevaju okolnosti slučaja i načelo poštenog suđenja, odlučiti da se u slučaju iz stava (1) ovoga člana održi ročište na kojem će

strankama iznijeti svoje stavove o bitnim odrednicama spora. U mjeri u kojoj je to potrebno i moguće, arbitri će, u svrhu ostvarenja ravnopravnosti stranaka u postupku, nastojati strankama iznijeti svoja shvaćanja te dati prikladna objašnjenja kako bi se zajedno sa strankama razmotrila sva odlučujuća činjenična i pravna pitanja spora.

(4) Ročište iz st. (2) i (3) ovoga člana arbitar pojedinac dužan je održati u roku od 30 (trideset) dana od dana podnošenja zahtjeva stranke iz stava (2) ovog člana.

Član 74. (Pribavljanje iskaza svjedoka i stranaka)

(1) Ako je radi utvrđivanja bitnih činjenica potrebno provesti saslušanje svjedoka ili saslušanje stranaka, arbitar pojedinac će odlučiti hoće li radi izvođenja tih dokaza odrediti ročište ili će od navedenih osoba zatražiti da u pismenom obliku podnesu svoje iskaze.

(2) Ako odluči da od navedenih osoba zatraži da u pisanom obliku podnesu svoje iskaze, arbitar pojedinac pozvat će stranke da u roku od 8 (osam) dana naznače listu pitanja na koja će svjedok, odnosno stranka trebati odgovoriti. Popis pitanja koja je sastavila jedna od stranaka dostavit će se protivnoj stranci, koja može u roku od 8 (osam) dana svoju listu pitanja dopuniti daljnjim pitanjima.

(3) Iskazi svjedoka iz stava (2) ovoga člana moraju biti javno ovjereni, osim ako se stranke saglase da takva ovjera nije potrebna.

(4) Iskaze svjedoka i stranaka arbitar pojedinac dostavit će strankama, odnosno protivnoj stranci, a one se mogu o njima očitovati u roku od 8 (osam) dana. Na osnovu tih očitovanja, arbitar pojedinac može zatražiti dopunu iskaza svjedoka, odnosno stranaka.

(5) Pismene iskaze svjedoka dužne su, u pravilu, pribaviti stranke koje su ih predložile kao dokaz. Ako stranka kojoj je to naloženo ne pribavi iskaze svjedoka u roku koji joj je za to određen, smatrat će se da saslušanje tih svjedoka nije bilo ni predloženo.

(6) Ako ocijeni da stranka iz opravdanih razloga nije uspjela pribaviti iskaz svjedoka, arbitar pojedinac može izuzetno odlučiti da direktno zatraži od svjedoka da podnese pismeni iskaz. U tom će se slučaju na odgovarajući način primijeniti odredbe stava (2) do (4) ovoga člana. Kad ocijeni da je to potrebno, arbitar pojedinac može odlučiti da iskaze svjedoka pribavi preko državnog suda po pravilima o pravnoj pomoći.

(7) Nakon što primi iskaze svjedoka i stranaka, odnosno očitovanja stranaka o tim iskazima, arbitar pojedinac može odlučiti da ipak održi ročište radi saslušanja svjedoka i stranaka, odnosno radi razjašnjenja spornih pitanja. To je ročište arbitar pojedinac dužan održati najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od primitka posljednjeg od navedenih iskaza odnosno posljednjeg od očitovanja stranaka.

Član 75. (Vještačenje)

(1) Ako je koja od stranaka predložila vještačenje radi utvrđivanja ili razjašnjenja određenih činjenica, arbitar pojedinac će, ako ocijeni da je ono potrebno, osim ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, u roku od 8 (osam) dana odrediti fizičku ili pravnu osobu kojoj će se povjeriti vještačenje, kao i rok za provođenje vještačenja. Tom će prilikom arbitar pojedinac odlučiti i o tome koja je od stranaka dužna predujmiti sredstva za izvođenje ovog dokaza, u kojem iznosu i u kojem roku. Taj rok ne može biti duži od 15 (petnaest) dana.

(2) Ako stranka kojoj je bilo naloženo da predujmi sredstva za provođenje vještačenja u roku iz stava (1) ovog člana to ne učini, vještačenje se neće provesti.

(3) Vještaci su dužni svoju zadaću obaviti u roku koji im odredi arbitar pojedinac. Odgovarajuću izjavu o tome vještaci će dati u pismenu kojim će prihvatiti ponuđeno vještačenje.

(4) Arbitar pojedinac može odlučiti da svaka od stranaka sama povjeri vještačenje osobi koju izabere. U tom će slučaju strankama biti određen rok za pribavljanje i podnošenje nalaza i mišljenja takve osobe. Nalaz i mišljenje takve osobe stranka može pribaviti i prije podnošenja tužbe, odnosno odgovora na tužbu.

(5) U slučaju iz stava (4) ovoga člana svaka od stranaka moći će u roku od 8 (osam) dana od primitka nalaza i mišljenja osobe kojoj je protivna stranka povjerila vještačenje, u pismenom obliku, očitovati se na pribavljeni nalaz i mišljenje te postaviti pitanja toj osobi. Stranka koja je pribavila nalaz i mišljenje dužna je u roku koji odredi arbitar pojedinac pribaviti odgovore na ta pitanja od osobe koja ga je dala. O tim se odgovorima stranke mogu očitovati u roku od 8 (osam) dana od njihova primitka.

(6) U slučajevima iz st. (4) i (5) ovoga člana arbitar pojedinac će po slobodnoj ocjeni vrednovati pribavljene nalaze i mišljenja, odgovore na pitanja koja su postavljena osobi koja ih je dala te očitovanja stranaka o nalazu i mišljenju, kao i o odgovorima na postavljena pitanja.

(7) Ako ocijeni da je to potrebno, arbitar pojedinac može odlučiti da se, radi saslušanja vještaka kojeg je on odredio ili osoba kojima su same stranke povjerile provođenje vještačenja, odredi ročište. To je ročište arbitar pojedinac dužan održati najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od dana kad je primio očitovanja stranaka iz stava (5) ovoga člana.

Član 76. (Donošenje presude)

(1) Arbitar pojedinac dužan je presudu donijeti u roku od 15 (petnaest) dana od dana kad su ispunjeni uvjeti za njeno donošenje bez održavanja ročišta u smislu st. (1) i (2) člana 73. ovog Pravilnika, odnosno nakon pribavljanja iskaza svjedoka, stranaka i vještaka te očitovanja stranaka u skladu s odredbama čl. 74. i 75. ovoga Pravilnika.

(2) Na obrazloženi zahtjev arbitra pojedinca predsjednik Arbitraže može odobriti produženje roka iz stava (1) ovoga člana za najviše 15 (petnaest) dana.

(3) Ako je održano ročište, rokovi iz st. (1) i (2) ovoga člana za donošenje presude računaju se od dana zaključenja rasprave na tom ročištu.

Član 77. (Rokovi)

(1) Arbitar pojedinac će pri određivanju rokova za poduzimanje radnji stranaka i pri poduzimanju vlastitih radnji voditi računa o hitnosti ubrzanog arbitražnog postupka.

(2) Rokovi u kojima su stranke prema odredbama ove glave dužne poduzeti određene radnje mogu se produžiti samo ako tim odredbama nije drukčije određeno, uz uvjet da je prijedlog za produženje tih rokova podnesen prije nego što su istekli i da je arbitar pojedinac ocijenio da je takav prijedlog svrsishodan.

(3) Nepravovremeno poduzete radnje stranaka neće se uzeti u obzir pri donošenju presude.

XI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 78. (Primjena Pravilnika)

Sporovi započeti prije stupanja na snagu ovog Pravilnika okončat će se prema pravilima koja su vrijedila na dan pokretanja spora.

Član 79. (Prilog Pravilniku)

Prilog ovom Pravilniku čini obrazac Izjave arbitra o prihvatanju dužnosti, raspoloživosti te o nezavisnosti i nepristranosti (Prilog 1).

Član 80. (Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu u roku od 8 (osam) dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a bit će objavljen i na oglasnoj ploči i internetskoj stranici Vanjskotrgovinske komore BiH.

Broj 01-2-01-2-267-4/25

18. marta 2025. godine

Predsjednik

Upravnog odbora

Borko Đurić, s. r.